

Сусіди

З історії стародавнього світу вам уже відомо, що однією із форм суспільної організації у давнину була **сусідська община**. Пригадайте, чим **сусідська община** відрізняється від **родової общини**.

- Чи знаєте ви, що означає слово «сусід»?
- Розтлумачте це слово. Сусід —
- Чи співпало ваше тлумачення з тим, що подає словник?

Обговорюємо**Завдання** Розгляньте уважно ілюстрацію.

На ній зображено дві садиби, що межують одна з одною.

Чи можна стверджувати, що люди, які живуть тут, є сусідами?

Назвіть не менше 5 ознак, які свідчать, що вони сусіди.

Що ви можете розповісти про стосунки між сусідами, які зображені на малюнку?

Працюємо в групах

Слово «сусід» та похідні від нього слова ми постійно використовуємо в повсякденному житті. Підберіть і вставте у запропонованому тексті пропущені слова.

1. Микола — мій за школою партою.
2. На подвір'ї росте крислатий дуб, до якого наші Даниленки прилаштували гойданку.
3. Тітка Мотря — найкраща мамина
4. Польща, Росія, Молдова, Білорусь, Словаччина — держави України.
6. Про них уся вулиця говорила, що таких спробуй пошукати.

Завдання

Проаналізуйте, стосовно кого й чого у запропонованому тексті використане поняття «сусід». Наведіть власні приклади.

Працюємо індивідуально

Традиційно склалося так, що коли мова заходить про сусідів, то йдеться про тих, хто живе поруч. Наскільки добре ми знаємо своїх сусідів? Спробуйте відповісти на запитання анкети і з'ясувати для себе, наскільки добре ви знаєте тих, хто живе поруч. Якщо вам бракуватиме тієї чи іншої інформації, зверніться із запитаннями до рідних або ж до самих сусідів.

1. Моїми сусідами (по будинку, вулиці) є
2. Їх прізвища...
3. Їх імена...
4. Їх вік...
5. Рід занять моїх сусідів.....
6. З якого часу вони мешкають поруч
7. Якими можна назвати наші стосунки із сусідами....
8. Як часто ви звертаєтесь до них за допомогою.....

9. Перерахуйте причини, коли ви звертаєтесь до своїх сусідів найчастіше
10. Чи задоволені ви своїми сусідами, поясніть, чому (і «так», і «ні»)

Завдання **Ознайомте із заповненими анкетами своїх однокласників. Що спільного у ваших анкетах? Чим вони відрізняються?**

Домашнє завдання

Тема «Сусіди і сусідство» — одна з тем народних пісень, казок, поговірок, приказок. Пригадайте народну мудрість. Підберіть приклади і запропонуйте їх для обговорення в класі.

Наші враження

Як ви розумієте вислів: «Свого сусіда потрібно добре знати, щоб клопоту в житті не мати»?

Чи погоджуєтесь ви з такою думкою?

Чому корисно знати своїх сусідів?

Що саме потрібно знати про сусідів?

Обґрунтуйте свою відповідь.

СЛОВНИК

Сусід — той, хто мешкає поруч, поблизу кого-небудь.

Родова община — форма організації людей, що ґрунтуються на родинних зв'язках, спільній праці, володінні землею, розподілі спільно вироблених благ.

Сусідська община — форма організації людей, що ґрунтуються на індивідуальних та колективних зв'язках. Для сусідської общини характерна як колективна власність (общинне поле, ліс, землі для випасу худоби) так і індивідуальна власність (власний земельний наділ, пасовище тощо).